

Кафедра харчових технологій

Назва курсу	Цивільний захист та охорона праці в галузі
Мова викладання	українська
Викладачі	Н.М. Денисова. к.т.н., доц. С.Д. Цибуля. д.т.н., проф.
Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр, освітня програма «Будівництво і цивільна інженерія»
Профайл викладачів	
Контакти викладачів	контактний телефон – 0634386793, контактний телефон – 0504656189, e-mail stcibula@gmail.com

1. Анотація курсу – нормативна дисципліна "Цивільний захист та охорона праці в галузі", яка викладається в університеті сприяє розвитку у майбутніх фахівців знань стану та проблем роботи у сфері, що відповідає наряду підготовки, компонентам навчання та умовам системи управління безпекою, шляхи, методи та засоби забезпечення здорових умов праці та робочого середовища відповідно до чинних нормативних та інших правових актів.

2. Мета та цілі курсу – Мета дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців навичок та компетентностей для ефективного управління безпекою та покращення умов праці з урахуванням науково -технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також усвідомлення нерозривної єдності успішного професіонала. діяльність, що вимагає обов'язкового дотримання всіх вимог безпеки.
Цілі курсу гарантують забезпечення здоров'я та продуктивності працівників у конкретній сфері управління виробничим середовищем шляхом ефективного управління безпекою та формування відповідальності посадових осіб та фахівців з питань колективної та приватної безпеки.

3. Результати навчання – В результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти має знати: суть поняття та мету системи управління охороною праці (СУОП); показники її ефективності; роль, права, функціональні обов'язки кожного працівника підприємства, галузі; участь трудового колективу в системі управління охороною праці; основні вимоги безпеки в галузі, методика ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку НС та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження на ОГ відповідно до своїх професійних обов'язків; методику прогнозування та оцінки обстановки в зоні НС, розрахунку параметрів уражальних чинників джерел НС, що контролюються і використовуються для прогнозування, визначення складу сил, засобів і ресурсів для подолання наслідків НС.

4. Обсяг курсу. Загальна кількість кредитів – 3, кількість занять – 30 годин, самостійної роботи – 60 годин.

Вид заняття	Загальна к-сть годин
Лекції	16

Теми занять

Змістовий модуль 1. Організація охорони праці в галузі. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності

- Тема 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці.
 Тема 2. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.
 Тема 3. Система управління охороною праці в організації.
 Тема 4. Травматизм та професійні захворювання в галузі будівництва. Розслідування нещасних випадків.
 Тема 5. Спеціальні розділи охорони праці в галузі будівництва.
 Тема 6. Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях.
 Тема 7. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.
 Тема 8. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці.
 Тема 9. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві.
 Змістовий модуль 2. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку НС. Будова та забезпечення системи цивільного захисту об'єкту господарювання
 Тема 10. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити НС.
 Тема 11. Планування заходів з питань цивільного захисту.
 Тема 12. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист об'єктів будівництва.
 Тема 13. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження.
 Тема 14. Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС.
 Тема 15. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.
 Тема 16. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.

5. Пререквізити - Передумовою для вивчення дисципліни є успішне засвоєння дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці». Дисципліна може використовуватися під час підготовки випускної роботи магістра.

6. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінка за курс складається з оцінки за теоретичну підготовку, виконання та захист практичних робіт, а також з екзаменаційної оцінки.
Практичні заняття	Теоретична підготовка до кожного з занять, успішне виконання індивідуальних завдань згідно варіанту, написання та надання звітів для перевірки.
Умови допуску до підсумкового контролю	Опрацювання теоретичного матеріалу, здача звіту з виконаних практичних робіт.

Розподіл балів

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Організація охорони праці в галузі. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності	0...20
1 Повнота ведення конспектів занять.	0...2
2 Підготовленість до практичних робіт.	0...2
3 Самостійність виконання практичних робіт.	0...8
4 Своєчасність виконання практичних робіт	0...8
Змістовий модуль 2. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і	0...40

розвитку НС. Будова та забезпечення системи цивільного захисту об'єкту господарювання	
1 Повнота ведення конспектів занять.	0...2
2 Підготовленість до практичних робіт.	0...6
3 Самостійність виконання практичних робіт.	0...24
4 Своєчасність виконання практичних робіт	0...8

Семестровий контроль у вигляді екзамену проводиться під час сесії з двома запитаннями (15 балів максимум за кожне) та задачі (10 балів) . Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки.

7. Політики курсу - відпрацювання пропущених занять відбувається згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань ЗВО ЧНТУ», а у разі індивідуального графіку навчання – узгоджується з викладачем чи можливе дистанційне відпрацювання з залученням відповідних технічних засобів.

8. Рекомендована література

Законодавча

1. Будівельні норми і правила: Державні будівельні норми України: ДБН В.2.5-28-2006 Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення; ДБН В 1-7-2002 Пожежна безпека об'єктів будівництва; СніП 2.04.05-95 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха; ; СніП 2.09.02-85. Производственные здания промышленных предприятий; 2.09.04-87 Административные и бытовые здания и сооружения.
2. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості і небезпечності факторів виробничого середовища, важкості і напруженості трудового процесу, затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2001 р. № 528.
3. Державні санітарні норми: ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень; ДСН 3.3.6.037-99: Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку
4. Державні санітарні правила і норми: ДСанПіН 3.3.2.007-98 “Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами (ВДТ) електронно-обчислювальних машин”;
5. Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” № 4004-ХІІ. Постанова Верховної Ради від 24.02.1994 року.
6. Законодавство України про охорону праці. Збірник норм. док. в 3-х томах (станом на 01.01.07). – К.: Основа, 2007. – 1004 с.
7. Закон України “Про пожежну безпеку” (зі змінами та доповненнями станом на 01.01.07). – К.: Основа, 2007. – 56 с.
8. Закон “Про загальнообов’язкове соціальне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням” № 2240-ІІІ від 18.01.2001
9. НАПБ Б.03.002-2007 Норми визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою
10. Нормативно-правові акти з охорони праці: НПАОП 0.00-4.03-04 “Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці”; НПАОП 0.00-4.15-98 “Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту; НПАОП 0.00-4.21-04 “Типове положення про службу охорони праці”; НПАОП 0.00-4.12-05 “Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці”; НПАОП 0.00-4.15-98 “Положення про розробку інструкцій з охорони праці”; НПАОП 0.00-6.03-93 “Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві”; НПАОП 0.00-6.23-92: Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці, затверджений Міністерством праці України № 442 від 01.09.92; НПАОП

40.1-1.32-01 Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок; НПАОП 0.00-4.08-94 “Про порядок опрацювання, прийняття, перегляду та скасування державних міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці”; НПАОП 0.00-4.09-07 “Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства”; НПАОП 0.00-4.12-05 “Типове положення про порядок проведення навчання з питань охорони праці” НПАОП 0.00-6.02-04 “Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві (постанова КМУ від 25 серпня 2004 р. № 1112)”; НПАОП 0.00-1.31-99 “Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин”; НПАОП 0.00-2.23-04 “Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат”.

11. Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах”. – Х.: Форт, 2003. – 24 с.

12. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: НПАОП 00.-0-6.02-04 /Упорядник Т.О. Милиця. – Чернігів, 2004. – 52 с.

13. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру. – К.: Основа, 2007. – 88 с.

14. Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. – К.: Основа, 2007. – 112 с.

15. Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів/ Міністерство палива та енергетики України. - К.: Держенергонагляд, 2007. – 272 с.

16. Правила устройства электроустановок. – М.: Энергоатомиздат, 1987. – 648с.

17. Система стандартів безпеки праці: ДСТУ 2272 – 93 Пожежна безпека. Терміни та визначення; ДСТУ 2273 – 93 Пожежна техніка. Терміни та визначення; ГОСТ 12. 1. 029-80 Способы и методы защиты от шума. Классификация; ГОСТ 12.1.004-91 Пожарная безопасность. Общие требования; ГОСТ 12.1.044-89 Пожаровзрывоопасность веществ и материалов. Номенклатура показателей и методы их определения; ГОСТ 12.3.002-75 Процессы производственные. Общие требования безопасности; ГОСТ 12.2.003-91 Оборудование производственное. Общие требования безопасности.

Основна

1. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги. Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2017. – 551 с.

2. Протоєрейський О. С, Запорожець О. І. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.

3. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісеєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та інші. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008.– 223 с.

4. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.

5. Гончарук В.Є., Качан С.І., Орел С.М., Пуцило В.І., «Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях». Навчальний посібник, Видавництво НУ «Львівська політехніка». Львів, 2004р.,-136с.

Допоміжна

1. Гогіташвілі Г. Г., Карчевській Є.Т. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.

2. Жидецький В.Ц. Засоби індивідуального захисту та електрозіхисні засоби: запитання і відповіді. – К.: Основа, 2003. – 136 с.

3. Challenging the Chip: Labor Rights and Environmental Justice in the Global Electronics Industry / Ted Smith, David A. Sonnenfeld, David Naguib Pellow, Jim Hightower. - Temple University Press, 2006. - 376 p.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
2. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
3. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
4. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
5. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Україна будівельна: будівельні компанії України, будівельні стандарти: ДБН ГОСТ ДСТУ».